

Voor deze literatuurlijst zijn boeken en rapporten geselecteerd uit de collectie van Vrouwendocumentatiecentrum De Feeks op de onderwerpen die in deze Visies aan de orde komen. Deze gespecialiseerde bibliotheek ontsluit ook scripties, tijdschriften en krantenartikelen, over tal van onderwerpen. Zie voor uitleenvoorwaarden en de online catalogus www.defeeks.nl, of neem contact met:

Vrouwendocumentatiecentrum
De Feeks, St. Antoniusplaats 1
6511 TR NIJMEGEN
Tel: (024) 323 02 76
e-mail: feeksdoc@vrouwen.net

Literatuurlijst

Algemeen

Botman, M., N. Jouwe en G. Wekker

Caleidoscopische visies: zwarte, migranten- en vluchtelingen vrouwen beweging in Nederland. Amsterdam (KIT publishers) 2001.

Zwarte, migranten- en vluchtelingen vrouwen (zmv-vrouwen) hebben de afgelopen 25 jaar diverse onderwerpen met betrekking tot hun positie op de feministische en multiculturele agenda geplaatst. Ze spraken zowel over uitsluiting op basis van sekse als op basis van etniciteit in diverse sectoren van de samenleving.

Volgens de auteurs hebben ze een prominente rol gespeeld in het nieuwe denken over gender en etniciteit. Dit boek is een systematische verkenning van activiteiten en gedachtegoed van zmv-vrouwen in Nederland.

Commissie AVEM

Aanbevelingen op maat. Den Haag (AVEM) 2002. Aanleiding voor het instellen van de Commissie Arbeidsdeelname Vrouwen uit Etnische Minderheidsgroepen (AVEM, voorloper van de PaVEM) was het onderzoeksrapport *Variatie in participatie* van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Onder andere hieruit bleek dat het beleid rond arbeidsdeelname niet zo positief uitpakte voor vrouwen uit etnische minderheidsgroepen. De Commissie AVEM onderzocht waarom het bestaande beleid juist deze groepen vrouwen niet bereikt, en wat er nodig is hen wel te bereiken.

Commissie PaVEM

Projectplan participatie van vrouwen uit etnische minderheidsgroepen. Den Haag (Commissie PaVEM) 2004.

De Commissie PaVEM wil bij gemeenten het belang van de participatie van vrouwen uit

etnische minderheidsgroepen via het uitgangspunt 'If you educate a mother, you educate a family' onder de aandacht brengen. Daarbij is gekozen voor zeven deelprojecten die elk door twee commissieleden getrokken worden: Taal Plus; Werk; Maatschappelijke Dialoog; Bereiken Doelgroep/Netwerk mobiliseren; Regie en Coördinatie; Inzichtelijkheid kerngegevens doelgroep; en Kennisuitwisseling gemeenten via 'best practices'. Van elk deelproject worden aanleiding, doel, doelgroep, beoogde resultaten en werkwijze in dit plan besproken. Het laatste hoofdstuk is gewijd aan de PR-strategie.

Hirsi Ali, A.

De maagdenkooi. Antwerpen (Uitgeverij Augustus) 2004.

Een bundeling van essays en lezingen uit 2003 en 2004, aangevuld met Hirsi Ali's ervaringen als tolk voor Somalische vrouwen in blijf-van-mijn-lijfhuizen en asielzoekerscentra.

Petronilia, S. (samenstelling en research)

Alles went: adressenboek allochtone deskundigen. Hilversum (NOS Meer van Anders) 2002. Deze gids bevat meer dan 240 namen en gegevens van deskundigen van 'allochtone' afkomst die vanuit hun vakgebied gebeurtenissen en ontwikkelingen kunnen commentariëren, of die van achtergronden kunnen voorzien. In de media blijven geluiden te horen en beelden te zien die geen recht doen aan de diversiteit in de samenleving die zich van dezelfde media bedient. Niet iedereen herkent zich in de deskundigen die acteren in het publieke domein.

Schaik, P. van (samenstelling en redactie)

Nederland wereldland: feesten, rituelen en gebruiken van veel culturen in Nederland. Amsterdam (PlanPlan/

Bulaaq) 1998.

Een beschrijving van de feesten, rituelen en gebruiken van zes culturen in Nederland. De eerste drie beschreven culturen -de hindoeïstische, boeddhistische en Chinese- hebben een oosterse oorsprong. De volgende drie -de joodse, christelijke en islamitische- delen hun geloof in één God en hebben hun wortels in het Midden Oosten. De verschillen in gebruiken en gedrag roepen soms misverstanden op. Dit boek laat zien dat achter de uiterlijke verschillen vaak herkenbare motieven zitten.

Onderzoek

Bouw, C. [et al.]

Een ander succes: de keuzes van Marokkaanse meisjes. Amsterdam (SISWO/SCP) 2003. De strategie van gehoorzaamheid maakt Marokkaanse meisjes tot geliefde leerlingen, maar maakt het hen ook tot succesvolle leerlingen? Verslag van een onderzoek naar de levensloop van jonge vrouwen en meisjes van Marokkaanse herkomst. Cijfers, interviews en levendige beschrijvingen maken zichtbaar wat de meisjes beweegt. Zij komen zelf aan het woord om te vertellen over hun dromen en ambities, terwijl statistieken zichtbaar maken hoe groot de kloof (nog) is tussen hun wensen en de praktijk.

Nasrullah, R.

Allochtone vrouwen op de scholings- en arbeidsmarkt in Den Helder: onderzoek naar de wensen en behoeften van Surinaamse en Antilliaanse vrouwen met betrekking tot scholing en arbeid en naar het gemeentelijk beleid ter bevordering van de arbeidsmarktpositie van deze vrouwen. Amsterdam (Wetenschapswinkel VU) 2004. Dit onderzoek wil de visie van allochtone vrouwen zelf een plaats geven in het wetenschappelijk debat over integratie via arbeid

en scholing. Het concludeert dat de wensen en behoeften van Surinaamse en Antilliaanse vrouwen niet aansluiten bij het bestaande arbeidsmarktbeleid van de gemeente Den Helder. Er blijkt geen goede wisselwerking of communicatie te zijn tussen de gemeente en de vrouwen. Een deel van de vrouwen toont weinig inzet om een baan te vinden of een opleiding te volgen. Anderzijds doet de gemeente weinig om juist deze vrouwen te bereiken en te motiveren. Het onderzoek sluit af met een lijst van aanbevelingen.

Sipkes, L. [et al.]

(Potentiële) herintreedsters onder de loep genomen. Doetinchem (Elsevier Bedrijfsinformatie bv) 2001.

Wat zijn de kansen, belemmeringen en stimulators van allochtone en autochtone vrouwen om te participeren op de arbeidsmarkt? Hoe groot is de groep (potentieel) herintredende vrouwen? Wat is een mogelijke oplossingsrichting voor moeilijkheden op de weg naar betaald werk? Overheidsbeleid enerzijds en persoonlijke, economische en institutionele factoren anderzijds komen in dit onderzoek aan bod. Betaalbare (multiculturele) kinderopvang is een noodzakelijke voorwaarde voor het slagen van een beleid gericht op vergroting van deelname van vrouwen aan het arbeidsproces.

Beleid/Advies

Botman, M.

Burgers in beeld: beeldvorming naar gender en etniciteit in overheidsbeleid. Den Haag (E-quality) 2002. Onder invloed van verschillende maatschappelijke ontwikkelingen zoals dekolonisatie, grootschalige migratie, democratiseringsprocessen en emancipatiebewegingen is de Nederlandse samenleving veranderd. Verschillen in sekse, etniciteit, leeftijd, klasse, seksuele voorkeur, lichamelijke (on)mogelijkheden, religie en cultuur spelen een rol in onze maatschappij. Ook de overheid baant zich met haar beleid een weg door de maatschappelijke verscheidenheid. De overheid is, bewust en onbewust, een belangrijke beeldvormer die de publieke opinie beïnvloedt en stuurt.

Doggen, R., L. van Tilburg en M. van Bergen

Kleurrijke vrouwen over de drempel: wervingsmethoden van projecten gericht op maatschappelijke participatie van allochtone vrouwen. Utrecht (StimulansZ/NIZW Min van SoZaWe) 2003.

Inventarisatie en analyse van wervingsmethoden in opdracht van de commissie PaVEM en het ministerie van SoZaWe. Aanleiding is de geringe deelname van allochtone vrouwen aan de arbeidsmarkt en de samenleving in meer algemene zin, terwijl er tal van initiatieven en projecten zijn ontwikkeld om deze vrouwen te stimuleren. Deze inventarisatie brengt die (lokale) projecten globaal in kaart, met name de aanpak van werving en motivering, de belemmerende en de succesfactoren hiervan, mede met het oog op randvoorwaarden die nodig zijn. De inventarisatie is bedoeld als inspiratiebron en handvat voor beleidsmedewerkers van lokale overheden en projectleiders in uitvoerende werkinstellingen.

Notos, S. en S. Kraus

Vrouwen in de inburgering: cijfers, feiten en beleidsopties. Den Haag (E-quality) 2003.

Een inventarisatie van de gegevens die op dit moment bekend zijn over vrouwen en inburgering. Daarnaast wordt een blik geworpen op de specifieke gevolgen die voor vrouwen te verwachten zijn rond het aangekondigde nieuwe inburgeringsbeleid. Centraal staan daarbij de vragen: wat zijn de genderspecifieke gevolgen van het huidige en voorgenomen inburgeringsbeleid voor vrouwen? En op welke manier kunnen meer vrouwen succesvol inburgeren?

Smit, L.,

Feiten over intermediairs: overzicht van (para) professionals in zorg, onderwijs, welzijn, werk en wonen. Utrecht (Forum) 2004.

Anno 2004 telt Nederland bijna 1500 intermediairs: veelal vrouwen van allochtone afkomst die (betaald) werkzaam zijn als onder andere voorlichter in eigen taal en cultuur, buurtmoeder of assistent ouderbetrokkenheid. Dit overzicht geeft informatie over veertig verschillende vormen van de intermediaire functie en biedt daarmee concrete handvatten voor de praktijk.

Uyleman, A.

Visies op diversiteit: zwarte, migranten- en vluchtelingenvrouwen in beeld. Venlo (Gemeente Venlo) 1998.

Dit boekje, gericht op gemeenten, beoogt met teksten en beelden de meningsvorming en discussie over allochtone vrouwen binnen overheidsinstellingen te stimuleren. Om een goed en helder emancipatiebeleid voor allochtone vrouwen te kunnen ontwikkelen binnen de organisatie, is het noodzakelijk om stereotiepe beelden af te schudden, de diversiteit van de doelgroep te ontdekken en ermee om te kunnen gaan. In dit boekje komen verschillende mensen aan het woord die zich bezighouden met zwarte, migranten- en vluchtelingenvrouwen.

Dagindeling/Opvoeding

Akkermans, M., H. Bölek, en H. Neuijen

Een wereldcombinatie: twintig allochtone ouders over de combinatie van arbeid en zorg. Arnhem/ 's Hertogenbosch (Emancipatiebureau Gelderland en Bureau voor Emancipatiezaken Noord-Brabant) 2001. Interviews met ouders van verschillende culturele achtergronden, over het combineren van werk en kinderen. Deze multiculturele invalshoek levert nieuwe aandachtspunten en aanknopingspunten op. Mensen van allochtone afkomst lopen deels tegen dezelfde obstakels aan als autochtonen, deels kunnen zij andere belemmeringen ervaren of andere wensen hebben. Daarnaast hebben allochtone ouders ideeën en oplossingen die buiten de nu geldende norm voor de voorzieningen vallen.

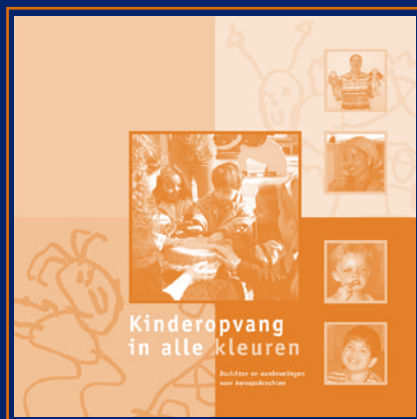

Bakas, A. [et al]

De dag ontsluit : een kijk op de dagindeling van allochtonen. Den Haag (SMO) 2003.
De vele allochtonen in ons land hebben dezelfde problemen als het gaat om het combineren van betaald werk met de zorg voor kinderen. Maar soms hebben zij andere antwoorden en oplossingen. Onder het motto 'afkijken mag' wordt in dit boek gezocht naar ideeën die ook voor naderen van belang kunnen zijn

Bölek, H. en H. Neuijen

Kinderopvang in alle kleuren: inzichten en aanbevelingen voor beroepskrachten. Arnhem (Enzovoort) 2003. Neerslag van de bevindingen van het project Kinderopvang in alle kleuren, dat Enzovoort samen met kinderopvang SKAR, Spectrum en Osmose uitvoerde. Centraal staat de communicatie tussen groepsleiders en allochtone ouders. De beschrijving bevat veel tips en aanbevelingen uit de praktijk.

Projectbureau Dagindeling

Wereldtijd: multicultureel magazine voor dagindeling. Den Haag (Projectbureau Dagindeling/Min van SoZaWe/DCE) 2003.

De diversiteit in de Nederlandse samenleving neemt toe en steeds meer mensen combineren een betaalde baan met hun gezin en huishouden. Dit magazine toont de resultaten van twaalf experimenten dagindeling die de afgelopen vier jaar door de overheid zijn opgezet en in het bijzonder gericht waren op allochtonen. Aan de orde komen onder andere een brede school in een multiculturele buurt, aanbevelingen van allochtone ouders voor kinderopvang, personeelsbeleid bij een bandenfabriek, kleinschalig ondernemen, telewerk, mantelzorg, flexibele werktijden, alleenstaande ouders in de bijstand.

Vreugd, A.

En ik dan...: modellen voor 24 uur kinderopvang : kinderopvang gericht op zorg, geborgenheid, spel, educatie, ontspanning en cultuuruitwisseling. Utrecht (Tiye International) 2002.

In het kader van de Experimenten Dagindeling heeft Tiye International een onderzoek uitgevoerd naar de wensen en behoeften ten aanzien van kinderopvangvoorzieningen bij zwarte en migrantenwerkneemsters en (mede)ondernemers met onregelmatige werktijden. Honderd vrouwen werden geïnterviewd: Chinese ondernemers, vrouwen die tussen 18.00 - 07.00 uur in de zorgsector werken, vrouwen met een deeltijdbaan en herintredende vrouwen. In deze publicatie worden de resultaten van het onderzoek kort samengevat. Daarnaast worden er vijf modellen voor flexibele 24-uurs kinderopvang beschreven.

Huisman, M. (eindred.)

Schijnwerpers op het jonge kind: voor- en vroegschoolse educatie. Amsterdam (Stichting Vernieuwing) 2003. Themanummer van Vernieuwing, tijdschrift voor onderwijs en opvoeding. Rond de eeuwwisseling zijn grote sommen geld gespendeerd aan de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) van jonge, met name allochtone kinderen. In dit themanummer wordt de VVE nog eens kritisch tegen het licht gehouden. Welke doelen dient de VVE en in welke mate verhoudt de huidige aanpak zich nog tot een bredere visie op achterstandsproblematiek en de rol van ouders? En, wat is de effectiviteit van de voor- en vroegschoolse educatie? Met aandacht voor de weerbarstige praktijk, VVE in plattelandsgemeenten, moeilijk bereikbare doelgroepen, de betrokkenheid van ouders en profilering en professionalis-

sering van het peuterspeelzaalwerk. Diverse concrete VVE-programma's komen aan de orde.

Keulen, A. van en A. van Beurden

Van alles wat meenemen: opvoedingsstijlen in multicultureel Nederland. Bussum (Coutinho) 2002. Dit boek maakt de resultaten van wetenschappelijk onderzoek naar de opvoeding in autochtone en allochtone (Turkse, Chinese, Surinaams-Creoolse, Marokkaanse en Somalische) gezinnen toegankelijk voor beroepskrachten die werken met ouders en kinderen. Gegevens over opvoeden en wat ouders daarmee willen bereiken, worden in een cultureel-maatschappelijk kader geplaatst, zodat men inzicht krijgt in diverse bevolkingsgroepen en in de diversiteit binnen deze groepen.

Kool, E. en Lütfiye, A.

Opvoeden tussen twee culturen : verslag van een onderzoek naar een gewenst aanbod van opvoedingsondersteuning in Alkmaar. Beverwijk (Multiple Choice) 2003. Kinderen opvoeden in Nederland, hoe is dat voor Turkse en Marokkaanse moeders en vaders? Hoe kan het contact tussen deze ouders en de school van hun kinderen verbeterd worden? Hoe kunnen deze ouders hun kinderen bij de schoolloopbaan steunen? Deze vragen waren het uitgangspunt van een kwalitatief onderzoek dat in 2003 onder ruim vijftig Turkse en Marokkaanse ouders in Alkmaar is uitgevoerd. Het doel van het onderzoek was ook om aanbevelingen te doen voor beleid en een zo concreet mogelijk aanbod van opvoedingsondersteuning.